

Sterke statuten

Voorbeeldstatuten voor startende coöperaties

Woord vooraf

Deze voorbeeldstatuten zijn bedoeld voor beginnende initiatieven die naar een officiële rechtsvorm als coöperatie toe willen met bijbehorende statuten. Het Kenniscluster Coöperatie Ontwikkeling van HIER opgewekt heeft daartoe een twintigtal statuten van bestaande coöperaties doorgenomen. De statuten van de *coöperatie* LochemEnergie zijn uiteindelijk als uitgangspunt genomen, waarbij we steeds waar dat relevant is, een aantal keuzes benoemen die mogelijk zijn bij de verschillende artikelen. Keuzemogelijkheden en andere opmerkingen staan per artikel in groene blokken aangegeven.

Alvorens bezig te gaan met het opstellen van de statuten zijn de volgende overwegingen en opmerkingen van belang.

1. Rechtsvormen voor een lokaal initiatief:

Een **coöperatie** heeft een tweeledig karakter: het is een **Vereniging** waarbij de leden via de ALV het hoogste besluitvormingsorgaan zijn. De leden bepalen dus de koers van de vereniging. In de statuten worden de grenzen aan de bevoegdheden van het bestuur vastgelegd. Daarnaast is het een **Bedrijf**: de coöperatie gaat, anders dan een gewone vereniging, als een bedrijf te werk. Het bedrijf is eigendom van de vereniging en daarmee van alle leden.

Andere rechtsvormen voor een lokaal initiatief zijn:

Vereniging of Stichting voor lokale initiatieven waarbij een maatschappelijk doel voorop staat.

Verschillende bedrijfsvormen (bijvoorbeeld BV) voor lokale initiatieven waarbij het bedrijfsmatig resultaat voorop staat.

Een bewuste keuze tussen deze rechtsvormen is belangrijk voordat je energie gaat stoppen in het opstellen van statuten. Dit document behandelt de statuten van een Coöperatie. Daarbij hebben we zoals eerder gezegd dankbaar gebruik gemaakt van de eerste statuten van LochemEnergie.

2. Nodige kwaliteiten en vaardigheden aan het begin

Ervaring leert dat de initiatiefnemers tot het oprichten van een lokale duurzame energicoöperatie een bepaalde set aan kwaliteiten en vaardigheden hebben die heel goed tot hun recht komen in de eerste periode, waarin alles van de grond getrokken moet worden.

Na verloop van tijd krijgt de coöperatie behoefte aan andere kwaliteiten en vaardigheden. Die zijn niet noodzakelijkerwijs vertegenwoordigd bij de initiatiefnemers, het eerste bestuur. Daarom is het aanbevelingswaardig om in de statuten op te nemen dat het eerste bestuur na 2 jaar automatisch aftreedt en er een nieuw bestuur gekozen wordt met de kwaliteiten en vaardigheden nodig om de coöperatie gestaag uit te bouwen. Bestuursleden zijn natuurlijk herbenoembaar.

3. Een aantal praktische opmerkingen:

- Statuten moeten passeren bij de notaris. Pas dan zijn ze rechtsgeldig. Dit geldt ook voor wijzigingen.
- Naast statuten is het zeer aan te bevelen een huishoudelijk reglement (HR) op te stellen. Het HR is vast te stellen en te wijzigen door de ALV. Een gang naar de notaris is niet nodig. Daarmee is een HR iets flexibeler dan statuten. Ga bewust om met wat je vast wil timmeren (statuten, moeilijk te veranderen) en waar je enige flexibiliteit in wil vastleggen (HR kan je zelf aanpassen naar gelang de ontwikkelingen).
- Naast het HR kunnen er nog andere reglementen opgesteld worden, zoals:
 - Bestuursreglement: gaat over het goed functioneren van het bestuur.
 - Investerings- of Participatiereglement: gaat over de condities en voorwaarden voor het doen van geldelijke investeringen in de ontwikkeling van de coöperatie.

STATUTEN

1. Artikel 1 – Naam en zetel

1. De coöperatie draagt de naam: **Coöperatie LochemEnergie U.A.**
2. De coöperatie is gevestigd te Lochem.

2. Artikel 2 - Doel

1. De coöperatie heeft als doel bij te dragen aan de energietransitie en de daarbij behorende maatschappelijke ontwikkeling. Met dit doel voorziet de coöperatie in de stoffelijke behoeften van haar leden krachtens overeenkomsten, met hen gesloten in het bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of doet uitoefenen. (*NB: door toevoeging van deze zin voldoet de coöperatie aan de wettelijke vereisten.*) Zij kan ook de maatschappelijke belangen van leden behartigen.

Keuzemogelijkheden:

- *Brede doelstelling:* Lochem kiest voor werken aan de energieke samenleving in brede zin, zoals ook aan maatschappelijke en economische doelstellingen op terrein van voorzieningen, mobiliteit, landschap, natuur, zorg, welzijn.
- *Smalle doelstelling:* werken aan de energietransitie; beperking tot alles wat met energietransitie te maken heeft.

Beide varianten komen vaker voor.

2. Het bedrijf dat de coöperatie uitoefent of doet uitoefenen omvat:
 - I. het stimuleren van het gebruik van duurzame, lokaal opgewekte energie in de gemeente Lochem;
 - II. het produceren of doen produceren van duurzame energie in de gemeente Lochem, direct of indirect ten behoeve van de leden;
 - III. het collectief inkopen van energie en/of daaraan gerelateerde producten en/of diensten ten behoeve van haar leden;
 - IV. het bevorderen van energiebesparing door haar leden;
 - V. het bevorderen van de sociale samenhang binnen Lochemse gemeenschappen in het algemeen en de samenwerking tussen leden in het bijzonder.
 - VI. al hetgeen daartoe behoort of bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.

Artikel 2.2 lid 1 t/m 6 zijn voorbeelden van deeldoelen die opgenomen kunnen worden. Dit is aan te passen door herformuleren, weg te laten of toe te voegen.

3. De coöperatie kan de overeenkomsten die zij met haar leden sluit ook met derden aangaan, mits niet in zodanige mate dat de overeenkomsten met de leden van ondergeschikte betekenis zijn.

Belangrijk lid: wettelijk benodigde bepaling als de coöperatie ook financiële relaties aan wil gaan met derden (o.a. energiekanten werven bijvoorbeeld). Een coöperatie mag overeenkomsten zoals zij die met de leden sluit, ook aangaan met derden. Een vereiste is dan wel dat de statuten dat ook met zoveel woorden zeggen. Het tweede deel van deze zin bepaalt dat het nastreven van de doelen (art 2.1 en 2.2) voor haar leden altijd belangrijker moet blijven dan de verplichtingen voortkomend uit de relaties met derden.

4. Zij tracht dit doel onder meer te bereiken door:
 - i. het uitoefenen van een bedrijf ten behoeve van de leden;
 - ii. het verwerven, oprichten en exploiteren van duurzame energie-, opwekkings-middelen, waaronder zonne-energiesystemen, wind- en waterkrachtsystemen;
 - iii. het sluiten van overeenkomsten met leden teneinde te voorzien in hun behoefte aan duurzame, lokaal geproduceerde energie;
 - iv. het oprichten van, deelnemen in of samenwerken met organisaties, als dat voor het bereiken van het doel van de coöperatie bevorderlijk kan zijn;
 - v. het geven van voorlichting over de lokale opwekking van- en het gebruik van duurzame energie;
 - vi. het uitvoeren van alle voorkomende werkzaamheden die met het vermelde doel in verband staan of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Artikel 2.4 lid 1 t/m 6 zijn voorbeelden van deeldoelen die opgenomen kunnen worden. Dit is aan te passen door herformuleren, weg te laten of toe te voegen.

3. Artikel 3 – Aanvraag en toelating lidmaatschap; het ledenregister

1. Leden van de coöperatie kunnen zijn natuurlijke personen en rechtspersonen die woonachtig of gevestigd zijn in de gemeente *Lochem*. In een huishoudelijk reglement kunnen nadere vereisten voor het lidmaatschap worden gesteld.

Keuzemogelijkheden:

Maak bewust een onderscheid tussen:

- **Leden:** hebben zeggenschap (stemrecht) binnen de coöperatie. Leden hebben een “stoffelijk belang” binnen de coöperatie (zie art2).
- **Klanten:** hebben een transactie relatie met de coöperatie of met projecten uitgevoerd door de coöperatie of haar bedrijven. Dit kunnen zijn energiekanten, maar ook ouders die de zonnepanelen op het dak van de school meefinancieren.
- **Donateurs:** ondersteunen de coöperatie (meestal financieel), maar kiezen ervoor geen stoffelijk belang onder te brengen in de coöperatie. Donateurs hebben geen stemrecht (tenzij ze lid zijn)

Leden kunnen ook klant zijn, en vv, en kunnen tevens donateur zijn.

Sommige coöperaties stellen aan het lidmaatschap de eis dat het lid energie, diensten of prestaties moet afnemen van of leveren aan de coöperatie. Diegenen die dit niet willen/kunnen worden donateur. Met deze keuze wordt het stoffelijke belang in de coöperatie helderder, echter het kan een negatief effect hebben op het karakter van de energie coöperatie als brede maatschappelijke organisatie. Hoewel “donateurs” in veel statuten van energie coöperaties benoemd worden, is het de vraag of deze categorie wel strookt met het karakter van een coöperatie zijnde een bedrijfsvorm om te voorzien in de stoffelijke behoeften van de leden.

Lidmaatschap, keuzemogelijkheden

- De gemeente of gemeenteregio versus geen geografische afbakening. Dit kan effect hebben op het profiel van de coöperatie (lokale gebondenheid)

Type lidmaatschap:

- *particulieren* (natuurlijke personen) en/of *bedrijfsleden* (natuurlijke en/of rechtspersonen), en/of maatschappelijke en/of publieke rechtspersonen. De keuze heeft effect op je profiel
- *gewone leden versus kapitaalleden* (die ook investeren in de coöperatie met eventueel aparte rechten). Bijvoorbeeld Weertenergie geeft kapitaalleden extra stemrecht wat dan wel weer gemaximeerd wordt zodat de stemmen bepaald door kapitaalbreng altijd een minderheid vormen.

2. Een samenwerkingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid kan als lid worden aangemerkt, mits de (rechts)personen die van deze samenwerkingsvorm deel uitmaken en één van hen of een derde aanwijzen om krachtens schriftelijke volmacht de samenwerkingsvorm tegenover de coöperatie in alle opzichten te vertegenwoordigen. De samenwerkingsvorm wordt als één lid aangemerkt.

Bij defungeren van de gevolmachtigde zullen de leden van de samenwerkingsvorm op straffe van opschorting van hun rechten een nieuwe gevolmachtigde aanwijzen.

Bijzondere bepaling: art 3.2 komt niet vaak voor, is situatie specifiek.

3. De aanvraag van het lidmaatschap van de coöperatie geschiedt door een schriftelijk verzoek aan het bestuur onder verstrekking van alle door het bestuur verlangde gegevens.
Het bestuur beslist binnen één maand na ontvangst van het verzoek over de toelating en deelt de beslissing schriftelijk aan de aanvrager mee.
Ingeval van niet toelating door het bestuur kan de algemene vergadering niet alsnog tot toelating besluiten.
4. Het bestuur houdt een ledenregister bij waarin de namen en adressen van de leden zijn vermeld, en bij samenwerkingsvormen zonder rechtspersoonlijkheid de naam en het adres van degene die de samenwerkingsvorm vertegenwoordigt.
Het register ligt voor de leden ter inzage.

4. Artikel 4 - Overdracht en overgang lidmaatschap

1. Het lidmaatschap is vatbaar voor overgang door fusie, splitsing of erfopvolging, met dien verstande dat de lidmaatschapsrechten pas kunnen worden uitgeoefend nadat de overgang is goedgekeurd door het bestuur.
2. De regels van artikel 3 lid 3 zijn van overeenkomstige toepassing.

Keuze: dit artikel lijkt bovenal belangrijk in geval van bedrijfsleden; wat gebeurt er met het lidmaatschap bij fusie, splitsing of opvolging door een erfgenaam?

5. Artikel 5 - Einde lidmaatschap

1. Het lidmaatschap eindigt:
 - i. door overlijden van het lid. Is een rechtspersoon lid van de coöperatie dan eindigt zijn lidmaatschap wanneer hij ophoudt te bestaan, tenzij dit ophouden te bestaan het gevolg is van fusie of splitsing en het lidmaatschap vatbaar is voor overgang;
 - ii. door opzegging door het lid;
 - iii. door opzegging door de coöperatie;
 - iv. door ontzetting.
2. Opzegging van het lidmaatschap door het lid kan slechts geschieden tegen het einde van een boekjaar, mits schriftelijk en met inachtneming van een opzeggingstermijn van ten minste vier weken.
Niettemin is onmiddellijke beëindiging van het lidmaatschap door opzegging mogelijk:

- i. indien redelijkerwijs niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren;
- ii. binnen een maand nadat een besluit waarbij anders dan geldelijk de rechten van de leden zijn beperkt of hun verplichtingen zijn verzwaaard aan een lid bekend is geworden of medegedeeld;
- iii. binnen een maand nadat een lid een besluit is medegedeeld tot omzetting van de coöperatie in een andere rechtsvorm of tot fusie, dan wel splitsing.

Indien een opzegging niet tijdig heeft plaatsgehad, loopt het lidmaatschap door tot het einde van het eerstvolgende boekjaar.

3. Opzegging van het lidmaatschap door de coöperatie kan eveneens slechts geschieden tegen het einde van een boekjaar. De opzegging geschiedt door het bestuur, schriftelijk en met inachtneming van een opzeggingstermijn van ten minste vier weken.

Opzegging van het lidmaatschap door de coöperatie kan slechts plaatsvinden:

- i. wanneer een lid heeft opgehouden aan de vereisten - door de statuten en/of het huishoudelijk reglement aan het lidmaatschap gesteld - te voldoen;
- ii. wanneer redelijkerwijs van de coöperatie niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren;
- iii. ingeval een samenwerking als bedoeld in artikel 3 lid 2 wijzigt van samenwerkingsvorm;
- iv. ingeval een lid van de coöperatie toetreedt tot een samenwerkingsvorm als bedoeld in artikel 3 lid 2;
- v. ingeval van opzegging met onmiddellijke ingang is de beroepsprocedure in lid 4 van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Het bepaalde in de laatste zin van het vorige lid is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat opzegging kan geschieden met onmiddellijke ingang in het geval sub b hiervoor vermeld.

4. Ontzetting uit het lidmaatschap kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten der coöperatie handelt of wanneer een lid de coöperatie op onredelijke wijze benadeelt.

De ontzetting geschiedt door het bestuur, dat het betrokken lid ten spoedigste schriftelijk van het besluit, met opgave van redenen in kennis stelt.

De betrokkene is bevoegd binnen een maand na ontvangst van de kennisgeving in beroep te gaan bij de algemene vergadering. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep is het lid geschorst.

5. Het bestuur kan een lid dat handelt in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de coöperatie of de coöperatie op onredelijke wijze benadeelt, schorsen voor een door het bestuur te bepalen periode van maximaal zes (6) maanden. Het bepaalde in lid 4 over een beroep is van overeenkomstige toepassing.

6. Artikel 6 – Geldmiddelen; heffingen en aansprakelijkheid

1. De geldmiddelen van de coöperatie bestaan uit: de jaarlijkse contributies van de leden, het inleggeld van (toetredende) leden, giften, erfstellingen, subsidies en het door de Algemene Vergadering gereserveerde deel van een eventueel batig saldo en andere inkomsten. Het bestuur bepaalt wanneer het inleggeld

dient te worden voldaan. Jaarlijks wordt door de algemene vergadering de hoogte van de contributie en van het inleggeld vastgesteld. Het niet-gestorte gedeelte van het inleggeld is steeds opeisbaar. Het inleggeld behoort tot het eigen vermogen van de coöperatie en wordt bij uittreding niet terugbetaald, indien in de loop van het boekjaar het lidmaatschap eindigt, blijven de contributie en het inleggeld voor het geheel verschuldigd.

Inbreng van kapitaal, keuzemogelijkheden:

Inleggeld: om lid te worden moet minimaal 1 participatie gekocht worden als inleggeld in het kapitaal van de coöperatie. De coöperatie heeft een participatiereglement waarin de condities (looptijd, wel of geen rente, maximum, overdraagbaarheid, risico's, etc.) zijn vastgelegd.

- *Participaties:* leden wordt op vrijwillige basis gevraagd financieel te participeren in de coöperatie. In het participatiereglement worden de condities voor participaties vastgelegd.
- *Donaties:* iedereen die de coöperatie een goed hart toedraagt, kan de coöperatie financieel steunen via een eenmalige of terugkerende donatie.

Deze keuzes hebben effect op het lidmaatschap. In principe geldt binnen de coöperatie: elk lid één stem. Echter het belang van een lid dat (zwaar) financieel investeert in de coöperatie is anders dan het belang van een lid dat enkel zijn jaarlijkse contributie betaalt.

- Moet dit terugkomen in het stemrecht? Hoe dan?
- Moet dit terugkomen in de benoeming van het bestuur en/of coöperatieraad (raad van toezicht)? Hoe dan?

Aangeraden wordt in de statuten de mogelijkheden te benoemen en te verwijzen naar het participatiereglement. Een enkele coöperatie kiest ervoor de gedetailleerde uitwerking van de condities van kapitaal participaties op te nemen in de statuten. Dit wordt niet aangeraden, omdat het daarmee erg moeilijk wordt de condities aan te passen aan de praktijkervaringen.

2. Degenen die bij de ontbinding van de coöperatie leden waren, of minder dan één jaar tevoren hebben opgehouden leden te zijn, zijn tegenover de coöperatie voor gelijke delen voor een tekort aansprakelijk, met dien verstande dat elk lid of elk gewezen lid voor niet meer dan voor zijn/haar inleg kan worden aangesproken.

Belangrijk artikel: wees transparant t.o.v. de leden hoever hun aansprakelijkheid gaat, ook is dat bij wet geregeld via de U.A. vorm of de B.A. vorm (artikel 1)

Keuzemogelijkheden: coöperatie vorm U.A. of B.A.

- U.A.: uitgesloten aansprakelijkheid; de leden zijn uitgesloten van aansprakelijkheid voor de risico's die de coöperatie zou kunnen lopen. Door het gebrek aan dekking heeft dit een beperkend effect op de kredietwaardigheid van de coöperatie. Het verlaagt wel de drempel om lid te worden.
- B.A.: beperkte aansprakelijkheid; de leden zijn in geval van ontbinding aansprakelijk voor de tekorten tot een maximum bedrag bepaald in de statuten. Hiermee wordt de kredietwaardigheid (bankleningen) van de coöperatie verhoogd, wat een voordeel kan zijn bij grotere investeringen als windmolens..

7. Artikel 7 - Wijziging in de overeenkomsten

1. Het bestuur is, mits met goedkeuring van de algemene vergadering, bevoegd te besluiten tot het wijzigen van de met de leden in de uitoefening van haar bedrijf aangegane overeenkomsten, mits de coöperatie deze bevoegdheid in de overeenkomst op duidelijke wijze heeft voorbehouden.

8. Artikel 8 – Benoeming, schorsing en ontslag van het bestuur

1. De algemene vergadering bepaalt het aantal bestuurders met een maximum van negen. De bestuurders worden uit de leden benoemd. Bestuurders worden door de algemene vergadering benoemd.
2. Het bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester en eventueel plaatsvervangers voor hen. De functies van secretaris en penningmeester kunnen in één persoon worden verenigd.

Keuzemogelijkheden:

Zijn alle bestuursleden in principe gelijken onder elkaar (bestuur kiest uit haar midden de voorzitter etc.) of geef je de voorzitter een prominentere plek (primus inter pares) binnen het bestuur door die te laten benoemen door de ALV? Beide vormen zie je veel terug.

Tip: Bepaal altijd dat er minimaal 2 bestuursleden nodig zijn voor rechtsgeldige ondertekening van contracten of andere documenten (tekenbevoegdheid).

Bestaat het bestuur uit enkel leden, of streef je naar een maatschappelijk breder bestuur door ook niet-leden een bepaald aantal bestuurszetels te gunnen? Deze keuze komt bij het bestuur niet vaak voor, wel als de coöperatie ervoor kiest een *coöperatieraad* (raad van toezicht) in te stellen.

3. Het bestuur stelt aan de hand van de voorgeschreven zittingsduur een rooster van aftreden vast. Daarbij moet worden voorkomen dat het periodiek aftreden een evenwichtig functioneren van het bestuur in gevaar brengt, om welke

reden het bestuur van geval tot geval de zittingsduur van een bestuurder mag verlengen met ten hoogste één jaar.

4. Bestuurders kunnen te allen tijde zonder opgave van redenen door de algemene vergadering worden geschorst en ontslagen. Een besluit tot schorsing en ontslag behoeft dezelfde meerderheid van stemmen en hetzelfde quorum als een besluit tot statutenwijziging.
5. Als ingeval van schorsing van een bestuurslid de algemene vergadering niet binnen drie maanden daarna tot zijn ontslag heeft besloten, eindigt de schorsing. De geschorste bestuurder wordt in de gelegenheid gesteld zich in de algemene vergadering te verantwoorden en kan zich daarin door een raadsman doen bijstaan.

9. Artikel 9 – Bestuursbevoegdheid

1. Het bestuur is belast met het besturen van de coöperatie. Het bestuur kan uit zijn midden een dagelijks bestuur benoemen. Het bestuur kan, tot wederopzegging, taken en bevoegdheden delegeren aan het dagelijks bestuur.
2. De algemene vergadering kan bij een daartoe strekkend besluit duidelijk te omschrijven besluiten van het bestuur aan haar goedkeuring onderwerpen. Een dergelijk besluit van de algemene vergadering wordt onmiddellijk aan het bestuur medegedeeld. Het ontbreken van de goedkeuring van de algemene vergadering tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur of de bestuurders niet aan.

Keuzemogelijkheden:

Hoeveel handelingsruimte geef je het bestuur? Artikel 9.2 van Lochem geeft het bestuur veel ruimte te doen wat haar goed lijkt. De ALV moet expliciete besluiten nemen om die handelingsbevoegdheid in te perken. Andere coöperaties daarentegen (bijvoorbeeld WeertEnergie) nemen in hun statuten gedetailleerde bepalingen op voor welke handelingen het bestuur vooraf goedkeuring nodig heeft.

Aanbevolen wordt om hier wel een aantal zaken op te nemen die vooraf ter goedkeuring aan de ALV dienen te worden voorgelegd, bijvoorbeeld:

- Jaarstukken
- Meerjarenplanning
- Begroting inclusief investeringsplan komende jaar (uiterlijk in november voorafgaand aan het begrootte jaar).
- Statutenwijziging
- Aangaan van verplichtingen met grotere financiële risico's voor zover niet opgenomen in de begroting
- Dit kan ook verder aangescherpt worden in het Huishoudelijk Reglement zodat het aangepast kan worden naar gelang de ontwikkeling van de coöperatie.

10. Artikel 10 – Bestuursvergaderingen

1. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of ten minste twee andere bestuurders dit wensen.
De oproepingstermijn bedraagt ten minste drie dagen.
2. Voor het nemen van rechtsgeldige besluiten is vereist de aanwezigheid van ten minste de helft van het aantal bestuurders. Indien oproeping niet rechtsgeldig heeft plaatsgevonden kan het bestuur besluiten nemen indien alle bestuurders in die vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn. Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle bestuurders zich schriftelijk vóór het voorstel hebben uitgesproken. Van besluiten op deze wijze tot stand gekomen wordt in de eerstvolgende bestuursvergadering mededeling gedaan.

Keuzemogelijkheden:

Lochem kiest er met art 10.2 voor, de besluitvorming buiten de reguliere vergaderingen om strak te reglementeren. Er kan ook gekozen worden om het tweede deel van 10.2 weg te laten en te verwijzen naar de HR of een bestuursreglement, zodat er iets meer vrijheid ontstaat om afspraken te maken die aansluiten bij de dan geldende cultuur binnen het bestuur. In een algemene bepaling kan worden opgenomen dat het bestuur zelf nadere regels kan vaststellen omtrent haar werkwijze, taakverdeling, besluitvorming.

Aanbeveling:

neem in de statuten op dat bestuursbesluiten worden vastgelegd in een besluitenlijst of register.

11. Artikel 11 – Coöperatieraad (Raad van Toezicht)

1. De algemene ledenvergadering kan overgaan tot het instellen van een coöperatieraad behartigd met het toezicht op het bestuur.
2. De coöperatieraad bestaat uit een oneven aantal natuurlijke personen met een minimum van drie (3) en een maximum van zeven (7).
3. De algemene ledenvergadering kan niet-leden uitnodigen zitting te nemen in de coöperatieraad.
4. Lid van de coöperatieraad kan niet een persoon zijn:
 - i. Die in dienst is van de coöperatie, ten behoeve van de coöperatie bepaalde diensten verricht of een belangrijke zakelijke relatie heeft met de coöperatie.
 - ii. Die in een periode van 3 jaar voorafgaand aan de benoeming in dienst was van de coöperatie of lid was van haar bestuur.
 - iii. Die lid is van het bestuur van de coöperatie
 - iv. Die verwant, gehuwd of samenwoont met een zittend lid van het bestuur van de coöperatie
5. De benoemings- ontslag of ontzeggingsprocedures voor leden van de coöperatieraad zijn gelijk aan die van het bestuur zoals bepaald in deze statuten.
6. De coöperatieraad bepaalt een eigen rooster van aftreden.

7. De coöperatieraad stelt een reglement ten behoeve van haar functioneren vast wat ze ter informatie voorlegt aan de algemene vergadering.
8. De coöperatieraad heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de coöperatie en de met haar verbonden ondernemingen. De leden van de raad staan het bestuur gevraagd en ongevraagd met raad ter zijde.

Keuzemogelijkheden:

- Wel of niet verplichtend opnemen van een toezichthoudend orgaan. Dit artikel hierboven is een niet-verplichtende vorm (kan instellen)
- Zijn alleen leden of ook niet-leden benoembaar in de raad van toezicht? Lid 3 maakt het mogelijk niet-leden met specifieke kennis/ervaring te vragen. Dit kan de kwaliteit van het toezicht verhogen, maar heeft ook invloed op je maatschappelijke profiel. Wil je naast de raad van toezicht ook nog verplichtend een accountantsverklaring over de jaarstukken, of laat je dit open naar goeddunken van raad van toezicht?

Aanbeveling:

Denk goed na hoe je het toezicht op het bestuur van de coöperatie regelt. Bij beginnende coöperaties kan dit belegd worden bij de ALV, waarbij een kascontrolecommissie zorg draagt voor controle op de jaarstukken. Als de coöperatie zich verder ontwikkelt, wordt ook het toezicht belangrijker. Dan is bijvoorbeeld een coöperatieraad een goed middel.

12. Artikel 12 – Vertegenwoordigingsbevoegdheid; tegenstrijdig belang

1. Het bestuur vertegenwoordigt de coöperatie.
2. De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt bovendien toe aan twee gezamenlijk handelende bestuurders.

Keuzemogelijkheden:

Sommige coöperaties kiezen ervoor de voorzitter te laten benoemen door de ALV (art 8), in die gevallen krijgt de voorzitter vaak ook de bevoegdheid de coöperatie alleen te vertegenwoordigen, terwijl andere bestuursleden altijd getweeën moeten optreden.

3. Het bestuur is bevoegd, onverminderd het bepaalde in artikel 9 lid 2, aan een of meer personen al dan niet doorlopende vertegenwoordigingsbevoegdheid te verlenen.
4. In alle gevallen waarin de coöperatie een tegenstrijdig belang heeft met één of meer bestuurders kan de algemene vergadering één of meer personen aanwijzen om de coöperatie te vertegenwoordigen.

Keuzemogelijkheden:

Dit artikel van Lochem is een beperkte versie van het reglementeren van hoe te handelen in geval van tegenstrijdig belang. Andere coöperaties (bijvoorbeeld Weertenergie) bepalen expliciet dat het bestuur ook in geval van tegenstrijdig belang volledig in functie blijft, tenzij de coöperatieraad (bij Lochem de ALV) iemand anders heeft aangesteld om de coöperatie te vertegenwoordigen.

13. Artikel 13 – Directie

1. Het bestuur kan een directie benoemen. De directie is werkzaam onder toezicht en verantwoordelijkheid van het bestuur en wordt door het bestuur van een schriftelijke instructie (directiereglement) voorzien. Dit directiereglement wordt voorafgaand aan de benoeming ter goedkeuring voorgelegd aan de coöperatieraad. Bij het ontbreken daarvan wordt dit voorgelegd aan de algemene ledenvergadering.
2. De directie is belast met de dagelijkse leiding van het bedrijf.
3. De directie is verplicht de vergaderingen van het bestuur, de coöperatieraad en van de algemene vergadering bij te wonen, indien dit door het bestuur, de coöperatieraad of door degene die de algemene vergadering bijeenroept wordt verlangd.

Aanbeveling:

Hoewel dit artikel voor veel beginnende coöperaties wellicht een ver-van-mijn-bedshow lijkt, is het aan te bevelen een dergelijk artikel op te nemen. Als de coöperatie zich voortvarend ontwikkelt, heb je hiermee een instrument in handen waarmee je voorkomt dat het bestuur teveel in de uitvoering wordt getrokken.

14. Artikel 14. – Algemene vergaderingen

1. De algemene vergaderingen worden gehouden in de gemeente Lochem.
2. Het bestuur roept de algemene vergadering bijeen, zo dikwijls het dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet verplicht is.

Aanbeveling:

Bedenk goed wat je in de statuten en wat in het huishoudelijk reglement wilt opnemen. Met deze reglementering bepaal je mede de cultuur van de vereniging.

Keuzemogelijkheden:

- Lochem bepaalt hiermee dat het uitroepen van een ALV via een meerderheidsbesluit van het bestuur moet plaatsvinden. Andere coöperaties kiezen voor bepalingen die ook een minderheid de bevoegdheid geeft een ALV bijeen te roepen.
- Afhankelijk van wat je hebt opgenomen in artikel 9 (bestuursbevoegdheid) kan je hier of het wettelijk minimum (1x voor de jaarstukken), of minimaal 2 x (ook begroting en aanverwante stukken) opnemen.

3. De bijeenroeping van de algemene vergadering geschiedt door schriftelijke mededeling aan de vergadergerechtigden met in achtneming van een termijn van ten minste zeven dagen. Het bestuur kan voorwaarden stellen aan het gebruik van elektronische communicatiemiddelen.
4. Bij de oproeping worden de te behandelen onderwerpen vermeld.

Keuzemogelijkheden:

LochemEnergie houdt hier een minimale termijn van 7 dagen aan. Andere coöperaties kiezen voor 2 tot 4 weken als minimale termijn. Aangeraden wordt om minimaal 2 weken te kiezen.

5. Op schriftelijk verzoek van ten minste een zodanig aantal leden als bevoegd is tot het uitbrengen van een tiende gedeelte van de stemmen in een voltallige algemene vergadering, is het bestuur verplicht tot het bijeenroepen van een algemene vergadering op een termijn van niet langer dan vier weken na indiening van het verzoek. Aan de eis van dit schriftelijke verzoek is niet voldaan als het verzoek slechts elektronisch is vastgelegd.
6. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot de bijeenroeping van de algemene vergadering overgaan op de wijze als in lid 3 van dit artikel bepaald. De verzoekers kunnen alsdan anderen dan bestuurders belasten met de leiding van de algemene vergadering en het opstellen van de notulen.
7. Indien geen schriftelijke bijeenroeping van de algemene vergadering plaatsvond, kan de algemene vergadering niettemin rechtsgeldige besluiten nemen, mits alle stemgerechtigden ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn, tenzij een zodanig aantal der aanwezigen als gerechtigd is tot het uitbrengen in die vergadering van een tiende gedeelte der stemmen zich daartegen verzet.
8. Het bepaalde in de eerste zin van dit lid is van overeenkomstige toepassing op besluitvorming door de algemene vergadering indien bijeenroeping van de algemene vergadering geschiedde op een kortere dan voorgeschreven termijn of indien onderwerpen worden behandeld die niet op de agenda zijn vermeld.

15. Artikel 15 - Toegang en stemrecht

1. Toegang tot de algemene vergadering hebben de leden die niet geschorst zijn, de personen die deel uitmaken van de organen van de coöperatie, en degenen, die daartoe door het bestuur en/of de algemene vergadering zijn uitgenodigd. Een geschorst lid heeft toegang tot de vergadering waarin het besluit tot schorsing wordt behandeld, en is bevoegd daarover het woord te voeren.
2. Stemgerechtigd in de algemene vergadering zijn de leden die niet geschorst zijn. Ieder van hen heeft één stem. Iedere stemgerechtigde kan aan een andere stemgerechtigde schriftelijk volmacht verlenen tot het uitbrengen van zijn stem. Aan de eis van schriftelijkheid van de volmacht wordt voldaan indien de volmacht elektronisch is vastgelegd. Het bestuur kan voorwaarden

stellen aan het gebruik van elektronische communicatiemiddelen. Deze voorwaarden worden bij de oproeping bekend gemaakt. Een stemgerechtigde kan voor ten hoogste twee personen als gevolmachtigde optreden.

Keuzemogelijkheden:

Volmacht wordt ook vaak beperkt tot 1 persoon. Aanbevolen wordt in geen geval voor meer dan 2 volmachten per persoon te kiezen.

Artikel 15.2 staat in samenhang met datgene wat bepaald is in artikelen 3 en 6 waar de keuzes gemaakt zijn met betrekking tot lidmaatschap en geldmiddelen. Als daar gekozen is om leden die extra kapitaal inbrengen ook extra stemrecht te geven, dan moet dit hier overeenstemmend daarmee terug komen.

3. Een eenstemmig besluit van alle stemgerechtigde leden, ook al zijn deze niet in een vergadering bijeen, heeft, mits met voorkennis van het bestuur genomen, dezelfde kracht als een besluit van de algemene vergadering.
4. De voorzitter van de vergadering bepaalt de wijze waarop de stemmingen in de algemene vergadering worden gehouden.
5. Alle besluiten waarvoor bij de wet of bij deze statuten geen grotere meerderheid is voorgeschreven worden genomen bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
6. Bij staking van stemmen over zaken is het voorstel verworpen. Staken de stemmen bij verkiezing van personen, dan beslist het lot. Indien bij verkiezing tussen meer dan twee personen door niemand een volstrekte meerderheid is verkregen, wordt herstemd tussen de twee personen die het grootste aantal stemmen kregen, zo nodig na tussenstemming.

16. Artikel 16 - Vergaderorde

1. De algemene vergaderingen worden geleid door de voorzitter van het bestuur of, bij diens afwezigheid, door een andere aanwezige bestuurder. Zijn geen bestuurders aanwezig, dan voorziet de vergadering zelf in haar leiding.
2. Het door de voorzitter ter algemene vergadering uitgesproken oordeel omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het oordeel van de voorzitter de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, indien de meerderheid der vergadering of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.
3. Van het ter algemene vergadering verhandelde worden notulen gehouden door de secretaris of door een door de voorzitter aangewezen persoon.

Deze notulen worden in dezelfde of in de eerstvolgende algemene vergadering vastgesteld en ten blijke daarvan door de voorzitter en de secretaris van die vergadering ondertekend.

Keuzemogelijkheid:

Wat leg je vast in de statuten, wat leg je liever vast in het Huishoudelijke Reglement?

17. Artikel 17 – Boekjaar, jaarstukken

1. Het boekjaar van de coöperatie is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste vijf maanden door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, maakt het bestuur een jaarrekening op en legt deze voor de leden ter inzage ten kantore van de coöperatie. Binnen deze termijn legt het bestuur ook het jaarverslag ter inzage van de leden, tenzij de artikelen 2:396 lid 6 of 2:403 Burgerlijk Wetboek voor de coöperatie gelden.
De leden kunnen de stukken aldaar inzien en er kosteloos een afschrift van verkrijgen.
3. Het bestuur kan zich bij het opstellen van de jaarrekening laten bijstaan door een (register)accountant die een verklaring overlegt een en ander zoals bedoeld in artikel 2: 58 lid 1 in verband met artikel 2:48 lid 2 Burgerlijk Wetboek.

Keuzemogelijkheden:

Een coöperatie kan ook kiezen voor controle door een kascommissie, te benoemen door de ALV. Zeker zolang er in de coöperatie nog geen grotere financiële risico's worden gelopen, is dit aan te bevelen uit kostenbesparende overwegingen.

Opmerking:

Lochem verplicht zichzelf niet tot controle van de jaarrekening. Het is aan het bestuur om wel of niet voor controle te kiezen. Deze zeer open vorm van controle wordt niet aanbevolen.

4. De opgemaakte jaarrekening wordt ondertekend door de bestuurders; ontbreekt de ondertekening van een of meer van hen, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt.
5. De jaarrekening wordt vastgesteld door de algemene vergadering die het bestuur uiterlijk een maand na afloop van de in het tweede lid van dit artikel bedoelde termijn doet houden. Vaststelling van de jaarrekening strekt niet tot kwijting aan een bestuurder.

Keuzemogelijkheden:

In de laatste zin van artikel 17.5 kiest LochemEnergie ervoor dat het bestuur verantwoordelijk blijft over gedane en goedgekeurde zaken. Meest gangbaar is om te kiezen voor de zinsnede dat “vaststelling van de jaarstukken strekt tot kwijting aan een bestuurder”. Dit maakt een eventueel later af te sluiten verzekering voor aansprakelijkheid van bestuurders wellicht ook goedkoper.

18. Artikel 18 – Winst

1. Van de winst wordt een gedeelte- ter grootte zoals door de algemene vergadering op voorstel van het bestuur vast te stellen- gereserveerd. Het niet-gereserveerde gedeelte van de winst wordt uitgekeerd aan hen die in het betreffende boekjaar lid waren (verbruikersdividend), volgens een bij reglement vast te stellen verdeelsleutel. Verbruikersdividend dat niet binnen vijf jaren na vaststelling is opgeëist, vervalt aan de coöperatie.

Aanbeveling:

Een dergelijk artikel als dit is niet in alle statuten terug te vinden. Aanbevolen wordt wel een bepaling op te nemen wat te doen met mogelijke winst. Een coöperatie is immers een bedrijf dat mogelijk winst gaat maken.

19. Artikel 19 – Statutenwijziging, Ontbinding en Juridische Fusie of Splitsing

1. De statuten kunnen slechts worden gewijzigd door een besluit van de algemene vergadering, waartoe is oproepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld, genomen in een vergadering met een meerderheid van tenminste drie/vierde van het aantal uitgebrachte stemmen, ongeacht het aantal aanwezige leden.
2. De termijn voor de oproeping tot een zodanige vergadering bedraagt ten minste veertien dagen. Zij die de oproeping tot de algemene vergadering ter behandeling van een voorstel tot statutenwijziging hebben gedaan, moeten ten minste vijf dagen vóór de vergadering een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op een daartoe geschikte plaats voor de leden ter inzage leggen tot na afloop van de dag waarop de vergadering wordt gehouden. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing, indien in de algemene vergadering alle leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn en het besluit tot statutenwijziging met algemene stemmen wordt genomen.
3. Het bestuur is verplicht de statutenwijziging bij notariële akte vast te leggen.
4. De bestuurders zijn verplicht een authentiek afschrift van de akte van statutenwijziging en een volledige doorlopende tekst van de statuten, zoals deze na de wijziging luiden, neer te leggen bij het handelsregister.
5. Het bepaalde in lid 1 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een besluit van de algemene vergadering tot ontbinding van de coöperatie, tot juridische fusie en tot juridische splitsing.

20. Artikel 20 - Vereffening

1. De algemene vergadering stelt bij haar besluit tot ontbinding de bestemming vast voor het batig saldo.
2. De vereffening geschiedt door het bestuur tenzij de algemene vergadering andere vereffenaars benoemt.
3. Indien de coöperatie op het tijdstip van haar ontbinding geen baten meer heeft, houdt zij op te bestaan. In dat geval doet het bestuur daarvan opgaaf aan het handelsregister.
4. Na de ontbinding blijft de coöperatie voortbestaan voor zover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is.
Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten voor zoveel mogelijk van kracht. In stukken en aankondigingen die van de coöperatie uitgaan, moeten aan haar naam worden toegevoegd de woorden 'in liquidatie'.
5. De vereffening eindigt op het tijdstip waarop geen aan de vereffenaars bekende baten meer aanwezig zijn.
6. De coöperatie houdt in geval van vereffening op te bestaan op het tijdstip waarop de vereffening eindigt. De vereffenaars doen daarvan opgave aan het handelsregister waar de coöperatie is ingeschreven.
7. De boeken en bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden coöperatie blijven nadat de coöperatie heeft opgehouden te bestaan onder bewaring van de door de vereffenaars aangewezen persoon, gedurende de door de wet gestelde termijnen.
Binnen acht dagen na het ingaan van zijn bewaarplicht moet de aangewezen bewaarder zijn naam en adres opgeven aan het handelsregister.

21. Artikel 21 Reglement

1. De algemene vergadering kan een of meer reglementen vaststellen en wijzigen, waarin onderwerpen worden geregeld waarin door deze statuten niet of niet volledig wordt voorzien.
2. Een reglement mag geen bepalingen bevatten, die strijdig zijn met de wet of met deze statuten.

Voormelde statuten zijn vastgesteld bij akte van oprichting op

Tot slot:

we hopen je hiermee van voldoende gespreksstof voor de inhoud van jullie statuten te hebben voorzien en wensen je veel succes met jullie coöperatie in oprichting!